

prodest. Primo ad gratie infusio
nem cum sit aqueductus dei. Gre.
Tuo fluenta gratie tanto tempo
re defuerant q̄ nondū intraueat
aqueductus. a dīc humilitatem
aqueductū. Secundo alet ad cō
seruationē virtutū cum sit balsa
num dei. Sicut enim balsamum
fundū petit. a corruptō custo
dit: sic humilitas animā inclinat
a virtutē custodit a conservat.
Grego. Qui ceteras virtutes sine
humilitate gregat: quasi q̄ pul
uerem in vento portat. Tertio va
let ad diuinorū reuelacionē cū sit
quasi pupilla dei nigra q̄ videt a
nō albugo. dicit gre. q̄ pupilla
nigra videt a nō albugo. Qui em̄
nigru hūmilem se cognoscit di
uina intelligit. Dīc Intellectū dat p
upis. Nō de bītā vīgine. dīc im
ph̄s dixit ad Alexandrū. De p̄e
sto est largiū tibi sapia; sed nō
habes vbi eā recipias. Hoc enim
dixit. q̄ Alexander sup̄ bus erat.
Ptholome⁹ dixit. Inter sapiētes
sapientior ē q̄ humilior est. Q̄ē
tvz ad indicis placationē cū sit
recessiliatrix dei. Ber. Apud deum
ins excusacōis habere nō possu⁹
q̄ in multis offendimus omnes.
nec fallere eū quis q̄ p̄t qui noīit
abscondita cordū. nec refistere p̄t
quis viribus e⁹. q̄ op̄s est. Quid
restat: misit ad humilitatis re
media hō mente surga m⁹. a q̄c
quid minus hēmus de ea supplea
mus sīc etiā facit ille publican⁹.

Dominica. xij

Sermo primus.

Xiens ih̄s de finib⁹
Tyri remit per sydonē
ad mare galilee. Mar
vij. Iste due ciuitates
s. sydon a tirus sunt inter medi⁹
fines decapoleos. Est autē decapo
lis quedā regio trans iordanem
ad orientē hūs. x. ciuitates. a ad
duxerunt ei quendā hoīem furdū
a mutū. cui dyabolus duo instru
menta abstruderat necātia ad sa
lute m. s. auditiū; neverba salutis
posset audire loquelā: ne ea que
salutis sunt poss̄; petere. Per istū
s. furdū a mutū a dñō curatiū pos
sum⁹ intelligere p̄tōrem a dñō a
lio q̄ suffragijs q̄ p̄pria p̄ma iusti
ficatiū. Circa cuius curatio nēvit
da sunt qdā aīcēdētia qdā a comi
tantia a quedā subsequentia. An
terētia fuerunt tria. s. adducio
deprecatiō a separatio. Primo ei
ipsum infirmū ad xp̄m adducre
runt. P̄tōr enim est infirm⁹ im
mund⁹ a dei inimicus. Cū sit infi
mus p̄ se nō p̄t ad deū accedere a
ideo o; vt alio q̄ meritis ad duca
tur. q̄ illud maxime spectat ad p̄
latos quib⁹ non sufficit ad deum
venire: nisi etiā alios adducat ma
xime cū sint pastores. venatores
atq̄ p̄scatores. Quia cum a ipsi
sint pastores: dīcēt eis in extremo

nde c̄ fr̄statorū q̄ i. & lōp̄s
mōlōs p̄p̄a hūmido mons
ep̄o nec sicut amores Gregorii
dīcēt p̄dāmī iū

inditio illud Iheremie. xij. Vbi ē
geer tu⁹ qui datus ē tibi ad custo-
diendū? Quia sunt venatores dice-
tur eis illud. Affer mihi de venati-
one tua Gen. xxvij. Quia ēgo sūt
piscatores diceat eis Johā. xxī. Af-
ferte de pīscībus quos prendicī-
stis nunc Secūdo rogaueūt eum
vt ip̄fū curaret. Per qd batur in-
tellegi qd aliquādō precib⁹ sandō
ē salūs alicui populo impetrat̄.
Job. vi. Si seru⁹ meus iob oraue-
rit p̄ vobis oratōne; eius suscipi-
am̄t̄ non imputetur vobis stulti-
tia vestra. Custos em̄ vīmē impe-
travit fūculnē ne succideret̄. ve-
habet Luce. xvij. Peccator enim
nō potest sibi obtinere salutem. s.
ex meritis xp̄ijs. cū sit infirmus.
immund⁹ a dei inimicus. Quia ē
infirmus: non potest ad deum re-
ciliandū accedere; qd est immū-
dus: nō audet deo apparere. Quia
est inimic⁹ dei: nō potest sibi a dō
aliquid obtinere. Jdō delet ire ad
sanctorū virorū suffragia qui sunt
foites ad dū accendendū. Psai. xi.
Qui sperant in dō habeunt fortitudinē. Sunt pulchritirū sācti ad
comparandū. Os. Ambulans i
via imaculata hic mihi ministra-
bat Sed etiā dei amici a ideo apti
ad impt̄randū. Job. xvi. Jam
nō dicam vos seruos: sed amicos
Tercō xp̄us de turbaeum separa-
uit Per quod batur intellegi qd il-
li qui salvati volunt malas socie-
tates dimittūt̄. Jere. li. Egregimū

i plan et p̄ḡ adducunt debent
eas qd eis vīc p̄q̄it p̄p̄r̄j si. v.
dū fīz / r m̄t qm̄ p̄ q̄. v. d̄. q̄
ſeruantes p̄tib⁹ d̄. vīc q̄. lenesib⁹
r oblatentes r̄p̄p̄d̄. Sic uocat̄ om̄is
d̄. p̄lo suo ego p̄p̄y v̄ d̄. q̄. p̄n̄s̄t̄ q̄.
In me tua ego plorab̄is s̄p̄. v̄ḡa. z̄

m̄ de medio babiloīs popule me-
us vt saluet vñus quisq; animam
suā ab ira furoris domini. a ne for-
te mollescat corp⁹ v̄st̄ a timea-
tis auditum qui audietur i terra
Ex quib⁹ verbis habetur qd ilib⁹ q̄
a malis societatibus se sepat: q̄tu
or mala vitat Primo damnatōnē
eternam: ideo dicit vt saluet vñus
quisq; animā suā. Bone enim so-
cietas semp ad bonum inducit
a econuerso. Proū. xij. Qui cum
sapientib⁹ gradit̄: sapiens ele
Amicus stulto & effitietur similis
illis Secundo vitat indignatōnē
diuinam. Vnde dicitur Ab ira fu-
roris domini. Paral. xix. Impio
nō prebes auxilium nec h̄is qui
oderunt dominum. amititia; iun-
ges Tertio vitat ignauiam. iō di-
citur. Ne forte mollescat corp⁹ ve-
strum. Malū autem ad mollescēt̄.
bonū vero ad fortitudinē; se indu-
cunt. Prover. xvij. Ferrum fer-
ro acuitur. Quarto vitat illam au-
ditionem malam. s. qua dicit Ma-
th. xxv. Discedite a me maledicti
in ignem eternum. Et ideo subdit̄
Ne timeatis audituz. Psalmista.
Ab audicōne mala non timebit
a cetera Concomitantia autem fu-
erunt quatuor. Primum concomi-
tans fuit quia digitum in auricu-
lam eius misit. Per manum gra-
tia spiritus sancti intellegitur. Vnde
Psalmista. Aperis tu manum tuā
a impiis omne animal benedicti-
one Et ista manus habet quinq;

in collm h. dñe 15
apf. s. de' dñi m
vñr digne et laudabilis
d. a fideibus p. niat

effect⁹ quasi quinque dígitos: a q̄ libet dígitus p̄ter vñū habet tres iuncturas. Prím⁹ effectus ē collatio virtutis a potentie ab fatiēdū bona a ad resistendū malis. Ad Phil. iiiij. Omnia possum in eo q̄ me confortat. Secund⁹ effectus est infusio cognitōnis a scientie a ille est in dñe quo omnia que reuelatione diuina nobis manifestantur: alijs indicam⁹ a manifestam⁹ Et habet tres iuncturas q̄ docet nos cognoscere dñū tanq̄ creatorez. redemptore a glorificatorem dñū. q̄rto. Vt inā saperent quo ad pri mū. a intelligeret q̄ ad secundū. ac nouissima p̄uideret q̄ ad tertium. Terti⁹ effectus ē benignitas confessiomis: a ille est medi⁹. q̄ ex benignitate tanq̄ in medio existentes. habem⁹ ad superiores reverentiam ad equales cordia. a ad inferiores disciplinaz. Quartus effe ct⁹ est p̄me salutaris q̄ est medici ad tangendū vulnera eovtuntur. Prima enim ē medicina amē. Cuius tres sūt p̄tes iuncture. s. a tritio confessio a satisfactio. Quintus est obedientia humil. a illa est auricularis a illa consistit in faciendo p̄cepta a implendo oſilia bō a vitando prohibita. Secundū oſomitans ē q̄ cū ſaliua lingua eius tetigit ſaliua est ex capite infusa. ſaporiis discretua. lingue intentiuia. Per ſaliua ergo ſcm glosa inteligitur ſma sapientia q̄ a capite

xpi p̄cedit. Eccl. xxiiij. Ego ex ore altissimi p̄diui que ſapores dicerint: q̄ mūdāna amara a spirituā dulcia eē oñdit: q̄ ad loquendū de eo discretos facit. Glosa ibi d. Expuens lingua tangit cū ora muta p̄tōy ad verbā ſapie p̄frenda tactu ſue pietatis informant. Tertium oſomitans ē q̄ in celū p̄ſperit. Per q̄d at nobis intelli gi vt ſepe ad celū respitam⁹. Lite ter enim homo oſpīcere oſueuit amicū ſuum. auxiliū ſuū. a palatiū ſuū. Debet⁹ ergo ad celū eſpīcere q̄ ibi habem⁹ amicū noſtrū. Proverb. xvij. Omni tēpe diligit q̄ amicus est. Et dic omni tēpe q̄ i vita a p̄tō ſe cuſtodiit. in morte a demonib⁹ defendita post mortem ad celū deducit P̄s. Tenuisti ma num dexterā meam: a in volūtate tua deduxisti me. Secūdo habem⁹ ibi thez aux̄ nēm. Mat̄h. vi. Vbi ē thez aux̄ tu⁹: ibi est a coi tuū. Et ille thez aux̄ vt habeat p̄. Corin. iii conficit ex auro dilectōnis dei: a argento dilectōnis primi a lapidi b̄ p̄tō b̄ono xp̄im. Terço q̄ ide ſpam⁹ auxiliū. Para. xx. Cū ignoram⁹ qd agere debam⁹ hoc ſoluſ habem⁹ residui ut oculos nēos dirigam⁹ ad te. P̄s ſſirmabo ſup te oculos meos. Glosa. Nō auferas oculos meos a te: quia tu ſemp le uas oculos tuos ad me. Quarto quia habemus ibi palatiū noſtrum. Ad Corint̄h. quinto. Edificationem habem⁹ a deodomū no

manus faciam: eterna in celis. Ps.
Concupiscit q̄ deficit anima mea
in atrijs dñi. Quarto tū cōcomitans
est q̄ ingemuit hoc ppter q̄ tuor.
Primo vt ostēderet in se humane
natūrā veritatē. Vñ dicit Beda q̄
quasi homo in gemuit h̄ q̄ si deus
curauit. Secundo vt ostēderet pecca-
ti gravitatē q̄ tam graue ēq̄ nō
solū cū gemitu: sed etiā cum eius
morte curatum est. Tertio vt ostē-
deret gemitus necessitatē. Beda
nō op̄ sibi erat cū gemitu aliqd
p̄tere: sed vt gemendi nob̄ daret
exemplū cū p̄ nostris vel nostroy
retrib⁹ p̄ primo tū sume pietatis p̄
fidū inuocam⁹. Quarto vt ostē-
deret suam innatam pietatē p̄ quaꝝ
peccatorib⁹ op̄atur a inuite pu-
nit. Vsa. Heu cōsolabor sup hosti-
bus meis a vñ dicabor sup inimici-
cis meis. Subsequentia autē fue-
rat tria. Primum fuit auris ap̄cio.
Signū autē; q̄ homo bene audit
patet in trib⁹. Primo quādo p̄ci-
pit sonum q̄ fit a superiori. sc̄. deūm
precipientē. alias enim de⁹ ipsum
in oracōnib⁹ suis nō exaudiens Au-
g⁹. Citius exauditur vna obedi-
tis oracō q̄ decem milia cōtemnen-
tis. Secundo qñ p̄cipit sonum qui
fit ab interiori. sc̄. pauperem vcoſe-
rante; q̄ dicitur Pro⁹. xviii. qui
obturat aurem suā ad clamorem
paupētū: cum ipse clamabit non
exaudiens. Tertio quādo p̄cipit
sonum qui fit ab alio v̄ a p̄rimo
scilicet remā postulante. Eccl. xx.

iii. Dimitte p̄ximo tuo nocēti tibi
a tunc deprecāti tibi soluentur de-
licta. Secundum subsequens fuit
vinculi lingue solutio q̄d tūc sol-
uitur qñ homo lingua vtitur ad
oracōnis solutionēz; ad p̄ximī m-
structionēz ad p̄cti cōfessionēz
a ad dei laudem. Aliter em̄ ho mo
mutus dicere. Sicut enim anima
lia dicim⁹ muta: q̄ nō habēt ver-
ba formata; sic homo mutus est
quando nō habet debita verba.
Augustin⁹ in libro confessionū.
Ve cantantibus de te quia loqua-
ces obmutescunt. Tertium subse-
quens est māculi publicacō. Li-
cet enim christ⁹ sciret q̄ publica-
rent precepit. Primo vt vanā glo-
riam vitandam eē doceret. Secun-
dovt pigritiam nostrā cōfundere t.
Vnde dicit Augustin⁹. Qd p̄ hoc
voluit pigris ostendere cum quā-
to feruore predicate deberent qui
bus iub; vt predicent quādo isti
quibus prohibebatur tacere nō
poterant. Tertio vt dantis a reci-
pientis beneficiū differentiā ostē-
deret. Vñ dicit Theophil⁹ q̄ dā-
tes beneficia non debent laudem
appetere. accipientes vero benefi-
ciantes suos debent laudare a pre-
dicare si voluerint. *boni fratres*

¶ Sequitur sermō secūd⁹ eiusdem

Habuerunt ei surdus et mu-
tum ac dicit enim theophili
huius quod omnia quae in Christi cor-
pori erant sancta et divina erant
sue vestimenta eius siue digitii siue
sputum. Et ideo aliquando curabat
per tactum vestimentorum aliquando
per digitum. aliquando per sputum.
sicut patet hic. Per istius surdum
et mutum intelligit patitur. Videamus
ergo primo quod iter peccator est surdus
deinde quod iter est sanatus et deinde quod
iter est mutus. Est enim surdus quod non
audit deum inspirante nec precipie-
tem nec amonente nec dominante.
Sunt enim tria que spiritualiter
hominem surdum faciuntur. scilicet
avaritia et luxuria. Videamus ergo
quod homo tribus de causis aliquam in-
currat surditatem. Aliquam inflatura in
aure nascitur. Aliquam terra repletur
Aliquam putredine corruptitur. In au-
re et anime superbus ponit inflaturam.
avarus terram. luxuriosus immuni-
ditiam; id nichil spirituale ad cor eius po-
test accedere. p. Corinth. iij. Animalis
homo non percipit ea que sunt spiri-
tus dei. Superbia enim est quedam in-
flatura in auribus anime genetata
quod impedit ne inspiratio divina: a
aliquo verbu salutis ad cor transi-
re possit Gregorius. Tumor mentis est
obstaculus veritatis. Augustinus. Omnis
inflata faties claudit oculos
mentis. Illa autem inflatura super-
bie detumescit in morte: sicut acci-
dere solet in vesica vento inflata quod
acutus puncta detumescit. Augustinus.

O pellis morticina quo tenderis.
O insanes fetida quid inflaris.
Sic omnis superbia in die iudicij
ofringetur et deicietur. Sapientia
discipulat illos inflatos sine voce
malleabitur autem in inferno a de-
monib[us]. Job. xix. Parata sunt deri-
soribus iudicatae mallei peccientes
stulto per corpora Avarus autem pome-
terram et cupiditate terreno per au-
ribus anime sue. quibus dicitur Iere-
my. Terra terra terra audieribus
domini et de auribus anime tue ter-
ram cupiditatis amoueras ut dei
verba recipere valeas. Et dicit terra
quia avarus terra et terrena
in ore habet quod libenter loquitur
de terrenis. scilicet de auro et argento quod
de domino. Job. ij. Qui de terra est de ter-
ra loquitur. Habet terram in oculis
quod libenter videt aurum per corpora Christi.
Habet terram in auribus quod libenter
audit nominari aurum quod euange-
lium sanctum Ecclesiasticus primo. Non
satiatur oculus visu nec auris au-
ditur cetera. Luxuriosus ponit im-
munditiam in auribus anime sue
ideo nihil spirituale ad cor eius po-
test ascendere. p. Corinth. secundo
Animalis homo non percipit ea
et cetera. Nec verba deiplacere pos-
sunt ei. Ecclesia. vicesimo secundo Au-
diens luxuriosus et displicebit ei.
Tales homines qui sic sunt surdi
similes sunt aspidi que cum senti-
se incantari tres astutias habent
Una quidem astutia est quod de ea
uerna non egreditur. Et licet illa

eaenā sit fetida tamen libenti⁹
 vult ibi morari q̄ foris egredi: a
 ibi incātari. Secunda si foris egre
 ditur mox aurem viā in terraz si
 ḡne incantationē audire possit.
 Tertia astutia est q̄ aliam aurē
 cū cauda obturat si cantator ma
 gis voce exaltat. Incātatores au
 tem dei sunt p̄dicatores qui incan
 tant serpentes infernales. demo
 nes vt de co: d̄ib⁹ p̄tōē exēant.
 Prīmā autē astutia habet luxuri
 osus qui vult libenti⁹ stare in cau
 na v̄ in conscientia fetida q̄ inde exi
 te. Nulla enim latana est ita feti
 da sicut luxuriosus. Legit in vitas
 p̄m q̄ quidā angel⁹ in spetie hu
 mana cū quodā heremita p̄geret
 obuiauit cuiq; inueni spetioso:
 statiq; angelus nares obturauit
 deinde inuenetur hōimis pegrini
 eadauer putridū. Iux⁹ qd̄ angel⁹
 stabat ac si odoris eius eēt. Cūq; de
 h̄ijs heremita miraretur a interro
 garet: dixit angel⁹. Iste inuenis
 spetiosus: totus erat in feto ē luxu
 rie fetid⁹. Ille autem peregrin⁹ in
 nocēter occisus ē cuius anima re
 dolet corā deo. Secundā astutia;
 habet auarus qui obturat aure;
 suam terra v̄ cupiditatibus terre
 nis ita insp̄iratio sācta nō potest
 transire ad cor suum a hoc p̄r vo
 cem incantator⁹ v̄ p̄dicatores.
 Ps. Infixus sū in limo. pfundi: a
 non est substātia. Tales enim q̄
 se terrenis infigūt nullaz in bono
 p̄posito substantia; habere p̄nt.

Psalmi. Eripe me s̄ libo et nō insi
 gar. Potest quidem homo p̄ terre
 na transire sed cor suum nō debet
 ibi figere. q̄ non habem⁹ hic ma
 nente; ciuitatem. Et transiūt om
 nia terrena a non durant. Ad cor
 enim taliū nō potest transire me
 moria passionis dominice. Job. x
 vi. Terra nō operies sanguinem
 meū. Et uocat auarum terram: q̄
 p̄ amorem terreno p̄efficit terra.
 Tertiā astutia habet superb⁹: q̄
 claudit aure; anime sue cum cau
 da v̄ cum longe vite vana fidutia
 Job. xij. Cunctis diebus vite sue
 superb⁹ impius. a numerus an
 notū eius incertus a tyranidis
 eius Cum tali longa cauda clau
 serat aurē ille q̄ ait Luce. xij. Aia
 mea habes multa bona a.c. Sed il
 la cauda fuerat multū breviata
 cū dictū est ei. Stulte hac nocte re
 petent a te animam tuam scilicet
 demones. Consequenter autem
 dicendum est de furdo qualiter ē
 sanatus scilicet per immisionem
 digitū in auriculam eius. Per di
 gitum enim intelligit̄ spiritus san
 atus. Juxta illud Luce. Si in digi
 to dei eitio demona a cetera. Quā
 do ergo in corde peccatorum ille di
 gitus ponitur statim frangit iſla
 turam superbie quia contra chri
 stum a christianos paulus intu
 mebat. Sed mox vt dominus no
 str̄ ilesus christ⁹ digitum in au
 rem cordis sui posuit statim eum
 ad terram prostrauit. inflaturaz

frēgit a de lipo agnūti fecit. Ma
theus erat plenus terra auaritie
a multu; terremis deditus: s; mox
iste digitus a terrena cupiditate
ipsum purgauit. Ita q; omia ter
rena dimisit a xp̄m in paupertate
secut⁹ fuit Magdalena pleā fetō ē
luxurie fuit: sed mox ille digitus
eam purgauit a lauit. Tertio
peccator est mutus siue q; deū nō
laudat siue quia nō orat. siue q; a
primum non edificat. siue quia
peccata ofite dissimulat. Iste mu
tus sanatus ē per immisionē sali
ue in linguam eius. Per saliuaz
em fm glosaz intelligitur sapiētia
que a capite xp̄i descen dit. Est au
tem saliuam mediu; gustus que si
corupta fuit decipit gustum in
indicādo de sapore cibi. sic in febri
citantibus quib⁹ ppter amarum
humorem quo palatū infectū est
cibus dulcis. amarus videntur. Est
autē saliuia aliquā amara et tūc fa
cit cibū amarūscit patet in febri
citantib⁹. Aliquando insipida et
tunc facit cibum insipidum. Ali
quando vero dulcis a bene dispo
sita et tunc iudicat de sapore cibi. p
ut est. Per istam triplicē saliuaz
possimus intelligere triplicez sa
piētiam. dyabolicam humānā
a diuinā. Sapientia dyabolica
est qua homines sunt sapiētes in
malo. Lsa. x. Sapientes fūt vt fa
tiant mala: bona autem facere ne
scierunt. Ista autem sapiētia sig
natur per saliuam amaram. Tali

bus enim opera pietatis videntur
esse amara et mala. h̄vitia bona et
lucida Lsa. vi. Ve qui dicunt bo
num malum. et malum bonū: po
nentes lucē tenebras et tenebras
lucem. Talibus saliuia lingua nō
aperit s; magis claudit siue a lau
de dei siue ab oratione. siue ab in
structione. p̄imi siue a confessio
ne peccati. Hec enim omnia a tali
bus amara et fatua reputantur.
Secunda sapientia est mundana
qua quis est sapiens in diuītis
acquirendis siue qua quis ē ma
gnus philosophus vel phisicus
vel legista. Iste signantur per sa
liuam insipidā. Iste tamen scien
tia et si non sunt dyabolice sunt ta
men insipide quia non habent sa
porem suauitatis amoris dei sed in
sipiditatem amoris mundi. Tal
salieuia similiter non aperit loque
lam: quia ibi non docetur quali
ter homo debeat deum omnipoten
tem laudare vel orare vel p̄imū
edificare vel peccata confiteri. Le
gas enim omnes libros aristoteli
sypocratis et ceterorum philosō
phorum: et ibi non inuenies nisi
sapientiam mundanaz que ama
ricat animam ipsam ad mortis e
terne amaritudinem. ducendo et
non sapientiam diuinam que ip
sam ad dulcedinem beatitudins
eternae perducit. Tertia est sapiē
tia diuina que significatur per sa
liuam dulcem et sapidam. Est em̄
sapientia a sapore dīcta. dicitur

289 264

enim sapientia quasi sapida sciē
tia. Eccl. vi. Sapientia doctrinę sūm no
men eius. Iste iudicat de saporib⁹
quæ sūt. sc̄. carnalia eē amara a sp̄
ritualia eē dulcia. In muto loque
lam ap̄it. Docet em̄ dñū laudare.
Eccl. lviij. Būdientes dñū lauda
re cū quantū potestis maior ē em̄
omni laude. Docet orare. Eccl. xv
ij. Optet semperare a non defice
re. Docet etiā orari. Iaco. p̄. Con
sitemini alterutū p̄tāvīat̄. Do
cet p̄imos errātes corripe a edi
ficare. desolatis cōsolationem im
pendere. infirmos suscipere. patiē
tiam omnibus exhibere. Vñ pau
lus dicit. Rogamus vñ fr̄at̄es.
corripe inquietos. cōsolamini
pusillāmes. suscipite infirmos
patiētes estote ad omnes.

Sequitur sermo tert⁹ eiusdem.

Bene omnia fecit ac. Ante
aduentū filij dei in carnē
homo dñū factore omniū
nō credebat nec eius precepta au
dire volebat nec peccata sua ecog
nocebant. Sed veniens christ⁹ de
hīs trib⁹ hominem informauit.
Quia modo dñū factorem omniū
credit: iō dicit. Bene omnia fecit
Modo precepta dei audit: iō seq̄
Surdos fecit audiē. Mō precepta
sua recognoscit. iō subdit. Et mu
tos loqui. In verbis ergo p̄missis
ostendit q̄ homo tribus būficijs
deo regatari det. Primum est q̄ de

us ppter hominē om̄a fecit a crea
uit. quod notač cū dicitur. Bene
omnia fecit. Sunt enim tria ope
ra dei. s. opus creatōris. op⁹ redemp
tionis. a op⁹ glorificatiōnis. Ista
tria opera bñ facit. Nā opus crea
tionis fecit potenter. op⁹ redemp
tionis sapienter. a op⁹ glorifica
tionis fecit misericorditer. Opus
quidē creatōris fecit potenter: q̄a
sola voluntate solo verbo cuncta
creauit. P̄s Omnia quecūq; volu
it domin⁹ fecit in celo a in terra in
marī a in oībus abīssis. Id Ipse
dixit a facta sunt. Aug⁹. in libro
de ciuitate dei. Dicitur omnipotens
satiendo quod vult a patiendo qđ
nō vult. Quedā sunt que nō p̄t
qđ nō vult licet sit omnipotens si
cūt amissaz restituere virginitatē
ac. In hoc enim ei⁹ potentia appa
ret qđ creaturas tam magnas fē
Amb. Ut de⁹ qui natura inuisibi
lis avisibilib⁹ posset sc̄iri opus se
cit qđ visibilitatē sua; manifesta
ret ut p̄ certum incertū posset sc̄iri
a ille de⁹ omniū crederetur qui hoc
fecit qđ ab omnib⁹ fieri est ipos
sibile. Accedit quecūq; vis. crea
tura a fatiat tale celūa talez terrā
a dicam ego q̄ de⁹ est. Secundū
s. opus redempcōnis fecit sapiē
ter. Job. xxvij. Prudētia eius per
cussit supbūr dyabolū. Eāt enim
dyabol⁹ sic piscis q̄ in marī hui⁹
mūdi oēs deuorabat. Eāt sic aut̄
q̄ in altū p̄ supbiā se exaltabat. Et
erat tanq̄ mus q̄oia merita nū

De opera dei

op⁹ creationis

op⁹ redēpcōnis

corro debat. Sed christ⁹ illū p̄isē
sapienter cepit h̄amo sue d̄imini
tatis Job. xl. An extrahere potē s̄
leuiathan. ¶ H̄ido. Dy abolis duz
in xp̄o ca nē aspergit que patebat
quasi ha no sue similitatis captus
est qui latebat. Est em̄ in xp̄o h̄i
mus deitas. esca caro. lin⁹ gene
alogia: que in euāgelio recita tur
ab abrahā vslq ad ch̄ristum Se
cundo istā auez cepit laqueo sue
potestatis. Job. xl. Nunquid illu
des ei qui iſi auī a ligab eū anulis
fuis. ¶ H̄idor⁹. Ihsus ē dy abolis
in morte xp̄i quasi auis. Nā xp̄us
p ea nō sue immortalitatē absco
dit divinitatē; vt laqueo q̄ eū q̄si
auē improvidaz dec̄ret prudēti
retineret dec̄ipula. Tercō istū mu
re m̄ cepit muscipula sue crucis.
Venit em̄ redemptor a vīd⁹ est de
ceptor. Et quid fecit redēptor capti
uati n̄os. Tercendit enim musci
pulā. s. erucē suā a posuit i ea esca
s. sanguinez suū. Ille vero capuit
sanguinē nō debito: is ppter quod
recessit a debito rib⁹. Terti⁹ op⁹
s. glorificatōis sue fecit misericordiam.
q̄ sicut dicit p̄. Corin. ii. Q̄d
oculus nō vidit nec auis audiuīt
aē. q̄ prepauit de⁹ diligētib⁹ se.
Sāti em̄ passi fūt a mal̄ homini
b⁹. odia cordiū. opprobria ligu
rū. a facti sunt spectaculū insipien
tium oculoz. Jux̄ illud Corint. ii.
Spectaculū facti sum⁹ mundo. ho
mībus a angel⁹. Luce. vi. Beati
ex̄is cui⁹ ws̄ oderint homines. Et

¶ op⁹ glo. finans

ce odiū. Et exprob̄uerint. Ecce vi
superium. Et eiecerint no men ve
strum. Ecce spectaculum. Quia igi
tur passi sunt odia cordiū. recipi
ent tantam mercē quā tam et
nō sufficit cogitāē. Quia passi fūt
opprobria linguarū. recipiente
tantam laudē quantam auris nō
sufficit audire. Quia facti sunt spe
ctaculum insipientiū oculoz. reci
pient tantam gloriā quantam
oculus nō sufficit videre. Secū
dum beneficium consistit in prece
ptō cum dei adimpletione: qd no
tatur cum dicitur Surdos fecit au
dere. Tunc surdus audit quādo
preceptis dei obedit. Peccator au
te vt ait H̄idor⁹. quatuor voces
audire nō potest. Prima vox ē mi
sericordie prestantis. Ista est vox
sanguinis ch̄risti que clamat tri
pliciter. Primo petendo p nobis
misericordiam. Ad Web. dno dei
mo. Accessistis ad sanguinis ap
tionem melius loquente q̄ abel.
Glosa quia iste veniam loquitur
ille vindictam. Secundo petendo
a nobis sui memoriam. Job. dec̄
mos sexto. terra ne operias sangu
inem meum scilicet per terrenoz
cupiditatem nec in te lateat p ob
liusionem. Tercō conquerendo q̄
in nobis habet parvam efficaciam
Psalmista. Que utilitas in sanguine
meo. quasi dicat pua vel nul
la. Secund⁹ vox est tot⁹ vniuer
sitatis scilicet vox omnium que q̄
dem clamat tripliciter. Sunt em̄

270 265

magne pulchre auctiles. Et tu magnitudo clamat dei potentiam ut ipsam timeamus. Apocya. xiiij. Tunc dominus a adorate eum qui fecit celum a terram eorum pulchritudo clamat dei sapientiam ut ipsam laudemus. Ecclesi. xij. Altitudinis firmamentum pulchritudo eius. Et infra Benedicentes dominum laudate eum Vtilitas eorum clamat dei bonitatem ut ipsius amemus. Augustinus in lib. confess. Domine celum a terra a omnia que in eis sunt. Omnia in qua dicitur mihi habere amem te. Nec cessant hominibus dicere sint inexcusabiles. Terra vox est nimis severitatis. s. vox tubae que dupliciter sonabit. Primum mortis omnes mortui resurgat Corinthi. xij. Canet enim tuba dei a mortui resurgent incorrupti. Secundum dicit coram iudice apparet. Iherom. Sine comedâ siue bibam siue aliud quid satia semper videtur mihi sonare in auribus meis illa terribilis tuba. surgite mortui vobis ad iudicium domini. Tertio ut de omnibus operibus rationem reddant. Corint. quinto. Omnes nos manifestari oportet ante tribunal christi ut edat unusquisque rationem propter gessit in corpore siue bonum siue malum. Quarta vox est nimis magnitudinis a horribilitatis. s. vox sine iudicio quod dicitur Matth. vicesimoquinto. Discide a me maledicti in ignem eternum. Unde versus Mortis relatis

brevis vox ite venite. Psalmista Deus maiestatis intonavit. Vnde Job decimoquinto. Cum parvus scintillam sermonum eius audiremus quis potest tonitruum magnitudinis eius intueri. Illa autem vox tria continebit. Iux illicet Apocalypsis quarto. De throno procedebant voces tonitrua a fulgura scientie voces examinacionis. tonitrua sententie terribilis a fulguris hinc ignis Matth. vicesimoquinto. Esuriui a non dedisti mihi manducare. Ecce voces examinacionis discidite a me maledicti. Ecce tonitruum se ntere terribilis. In ignem eternum. Ecce fulgura ignis iehermalis. Tertium beneficium consistit in humili confessione. quod notatur cum dicitur. Et multos fecit loqui. Vnde dicitur hic. Solutum est vinculum lingue eius. Est autem quadruplex vinculum quod hominem a confessione impedit. Primum est pudor peccati. quod modo per confessionem puram solvendus esset. quia in iudicio solvi non poterit. quia tunc tres testes insolubiles erunt qui omnia peccata reuelabunt. Secundus est deus. Nam primo. Reuelabo pendula tua in fatigis tua. Scundus erit dyabolus. Ambrosius super Psalm. Iustus in principio accusator est suorum non habeat aduersarius quod accuset. Tertius est ipsum scelus quod seipsum manifestabit dum id ad collum eius

appensu apparebit. Tene. xl. Ju-
gulabit iugum iniquitatum eorum i
manu domini cum iuolute sit et im
posito collo meo. Secundum est spes
vana alias ostendendi et verevana.
tum quia homo sepe subito moritur
Eccl. v. Ne tardes ouerti ad domi
num et ne differas de die in diem:
quod subito veniet ira illius. tu; qui a
peccatu ex voto coemittitur Aug.
Omne peccatum ex oportunitate vilescit.
et fit homini quasi nullum. sic dolorem
redit. quod putridum est non dolet. quod
non dolet per saluo est habendo sed
tamen per mortuo reputando: tu quod
homo fit necessitate et obliuione;
cito inducit Greg. Justum est quod qui
noluit peccare cum potuit: non pos
sit cum voluerit. Ide. Animaduersi
one tali punit peracto ut moriens
obliviscatur sibi: qui dum vivieret ob
litus est dei. Aug. Noluerunt emere
bare vitam suam. Tertium est timor
grauis peccatorum. Sed cogitare delet
peracto quod prima est quoniam maior aut
equalis a minor. Si maior non tan
tum valet ad dimissionem culpe. sed
ad augmentum glorie. Si equalis
tantum valet ad dimissionem culpe.
Si minor: deus suscipiet in purga
torio de rigore sue iusticie. Notan
dum est atque tutius est dare peniten
tias mitiores quam graviores tribus
de causa ut dicitur Cris. super Mat. Pri
mo ne illi reijtiant et scandalizati
ad peccatum redeant. Secundo quod melius
est redire rationem de nimia miseri
cordia quam de nimia iustitia. Ter

ti oportet per familias est largus:
non debet dispensatori et partus
Quartus vinculum est desperatione
me Gene. x. Maior est iniquitas
mea quod ut veniam merear. Augu
stinus in libro o'nel. Quidam per
reunt confitendi nimia diuturni
tate: ut percrastinantes. Quidam
esperantes de dei bonitate: ut sunt per
fumentes. Quidam dissidendo de
peccati immunitate: ut sunt despe
rantes.

Sequitur dominica. xiiij.

Sermo primus.

Beatitudinem in corpore
vix voluptate. sicut epicuri. Quidam
in animi virtute sicut stoici. qui
dam in virtute exteriori et honesta
te. sicut peripatetici. Quidam in
dei visione et cognitione sicut et ve
ri christiani. Et istam opinionem
dominus noster approbat dicens.
Beati oculi qui vident que vos vi
detis. Apostoli quidem beati fue
runt quia viderunt dominum no
strum ihesum christum oculis co
dis scilicet in eum credendo et oculi
corporis satiem eius desideran
ter intuendo. Pharisaei autem erant
miseri quod non viderunt eum oculis. ^{v. die}